

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18730/2022
13.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Максић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Привредног суда у Зрењанину, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 258/22 од 08.09.2022. године, у седници одржаној 13.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 258/22 од 08.09.2022. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 258/22 од 08.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Зрењанину Прр1 17/22 од 18.04.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име материјалне штете настале повредом права на суђење у разумном року исплати признато неисплаћено новчаног потраживања, утврђено закључком по листи потраживања Привредног суда у Зрењанину Ст 157/2011 од 05.10.2011. године у износима од 816.150,76 динара на име главног дуга, 236.389,08 динара на име камате утврђене и признате у стечајном поступку, 158.332,00 динара на име трошкова стечајног поступка и у износу од 4.120,52 динара на име камате на трошкове утврђене и признате у стечајном поступку, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 62.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате и обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 11.250,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 9.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној по одредби чл. 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) - ЗПП и оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је бивши радник Привредног друштва ГИК Банат АД Зрењанин над којим је отворен поступак стечаја пред Привредним судом у Зрењанину решењем Ст 157/2011 (нови број Ст 296/2012) од 11.05.2011. године. Наведено привредно друштво је у моменту отварања стечаја било акционарско друштво са уделом приватног капитала од 81,4% и уделом државног капитала од 18,6%. Тужилац је у стечајном поступку пријавио своје потраживање по основу неисплаћених зарада, које му је претходно утврђено правноснажном и извршном пресудом. У поступку стечаја му је закључком о коначној листи утврђених и оспорених потраживања по исплатним редовима Привредног суда у Зрењанину Ст 157/2011 од 05.10.2011. године, исправљеном листом пријављених признатих и оспорених потраживања по исплатним редовима од 04.12.2012. године сачињеном у складу са одлуком Уставног суда Иуз 82/2009 и закључком о исправци коначне листе Ст 296/2012 од 13.12.2013. године, признато потраживање у укупном износу од 1.227.318,60 динара, које му је делимично намирено. Преостао је ненамирен износ од 816.150,76 динара на име главног дуга и износ од 236.389,08 динара на име камате на главни дуг, износ од 158.332,00 динара на име трошкова поступка и износ од 4.120,52 динара на име обрачунате камате на трошкове поступка. Решењем Привредног суда у Зрењанину Р4 Ст 260/2019 од 25.12.2019. године одбијен је приговор тужиоца као предлагача ради убрзања поступка у предмету Привредног суда у Зрењанину Ст 296/12 и предлог да се наложи поступајућем стечајном судији да предузме све процесне радње ради убрзања поступка. Решењем Привредног апелационог суда Рж Ст 5940/19 од 20.01.2020. године, делимично је преиначено првостепено решење и утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Зрењанину Ст 296/12.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд одлуку о обавези тужене да због повреде права на суђење у разумном року тужиоцу исплати износ у висини признатог потраживања у стечајном поступку заснива на одредбама члана 58. Устава Републике Србије, чланова 1, 2, 3, и 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, члана 172. став 1. и члана 185. Закона о облигационим односима, те члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. Налази да се одговорност тужене огледа у пропуштању судова да поступак спроведу ефикасно, без одуговлачења, те у неделотворности рада што је за последицу имало штету коју трпи тужилац.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио, пошто је закључио да је погрешан закључак првостепеног суда да тужена безусловно одговара за материјалну штету у висини утврђеног потраживања тужиоца, који у конкретном случају у моменту отварања стечајног поступка није био стечајни дужник са већинским друштвеним или државним капиталом, пошто је у

поступку утврђено да је бивши послодавац тужиоца у моменту отварања стечајног поступка био акционарско друштво са већинским уделом приватног капитала.

По оцени Врховног суда, због непотпуно утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је погрешно применио материјално право. Од битне чињенице, када је настало потраживање тужиоца из радног односа, зависи објективна одговорност државе за накнаду штете. Другостепени суд је пропустио да оцени значај чињенице да ли је држава продала свој део капитала приватним лицима пре или после настанка тужиочевог потраживања, јер чињеница да је држава продала капитал, након настанка тужиочевог потраживања из радног односа, не може да је ослободи од извршења обавезе, јер је била дужна да осигура да нови власник изврши преузете обавезе из радног односа. Иако стечајни дужник није више субјект којим управља држава, релевантно је да ли су потраживања из радног односа настала пре него што је извршена продаја државног или друштвеног капитала.

У поновном поступку суд ће узети у обзир указане примедбе и донети одлуку у складу са законом.

Сходно наведеном, Врховни суд је на основу одредбе члана 416. став 2. Закона парничном поступку одлучио као изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић